โครงการที่ดินพระราชทาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

๑. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑.๑ หน่วยงานหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

๑.๒ หน่วยงานสนับสนุน

๑.๒.๑ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๒.๒ สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/นโยบาย

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ: ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๒.๑ ประเด็นแผนแม่บท: ประเด็นพลังทางสังคม

๒.๒.๒ ประเด็นแผนย่อย: การเสริมสร้างทุนทางสังคม

๒.๒.๓ เป้าหมายของแผนย่อย: ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓

๒.๓.๑ หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

๒.๓.๒ เป้าหมาย: มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

๒.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๒.๔.๑ เป้าหมายที่ ๑๖ ความสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันเข้มแข็ง

๒.๔.๒ เป้าหมายย่อย ๑๖.๗ สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ

๒.๕ นโยบายรัฐบาล

๒.๕.๑ ข้อ ๑ นโยบายพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

- ข้อ ๑.๒ สืบสานต่อยอดโครงการพระราชดำริและโครงการตามแนวพระราชดำริ
- การส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๖ นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๖.๑ ข้อ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร

- ยกระดับทักษะผ่านหลักสูตร Reskill และ Upskill
- สร้างองค์ความรู้ ทักษะสมัยใหม่/สนับสนุนการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

๒.๗ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๗๐

- ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ข้อ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท ข้อ ๔.๑.๑ พลังทางสังคม ข้อ ๔.๑.๑.๔ การดำเนินภารกิจตามแผนแม่บทพลังทางสังคม

/๓. หลักการ...

๓. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตระหนักถึงความทุกข์ยากของราษฎรที่มีปัญหาความยากจน และไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้พระราชทานที่ดินทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ซึ่งมีสภาพเป็นที่นาเดิม ในพื้นที่ ๘ จังหวัด จำนวน ๕๑,๙๖๗ ไร่ ๙๕ ตารางวา มอบให้รัฐบาล โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ต่อมาสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ได้กันเนื้อที่บางส่วนออก เนื่องจากที่ดินไม่ได้ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร และมีภาระผูกพันกับหน่วยราชการอื่น ปัจจุบันมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๔,๓๖๙ ไร่ ในพื้นที่ ๕ จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และ ส.ป.ก. ได้ดำเนินงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ระบบชลประทาน และดำเนินการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรในที่ดินพระราชทาน

เนื่องจากสถานการณ์ภาคการเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาแรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่อายุมาก และมีจำนวนลดลง การใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ดินเสื่อมสภาพลงทุกปี ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรตกต่ำ และมีแนวโน้มการทำงานนอกภาคเกษตรมากขึ้น ส.ป.ก. ในฐานะหน่วยงานที่น้อมนำพระบรมราโชบาย ๙ ข้อ และแนวทางการพัฒนาตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จะต้องดำเนินการเพื่อรักษาที่ดินพระราชทานให้เป็นที่ดินเพื่อการเกษตร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเกษตรกรไร้ที่ดินทำกินอีกในอนาคต และการสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกร/ทายาทเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในที่ดินพระราชทานให้มีจิตสำนึกและตระหนักรักที่ดินและรักอาชีพการเกษตร ส.ป.ก. จึงจัดทำโครงการที่ดินพระราชทาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ และได้รับการยอมรับจากสังคม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถดำรงชีวิตด้วยอาชีพเกษตรกรรม โดยการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต และดำเนินการขับเคลื่อนพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรที่ดินพระราชทาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และมีพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการเกษตรที่สามารถสร้างรายได้ และลดต้นทุนการผลิตเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่การเกษตรได้อย่างแท้จริง

๔.๒ เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ ความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร และสร้างความตระหนัก จิตสำนึกรัก หวงแหนที่ดินพระราชทาน

๕. กลุ่มเป้าหมายการดำเนินการ

เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร ในเขตที่ดินพระราชทาน ๕ จังหวัด (จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา)

๖. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินพระราชทาน ๕ จังหวัด (จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา)

๗. หลักเกณฑ์/เงื่อนไข

๗.๑ การคัดเลือกพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินพระราชทาน ๕ จังหวัด

๗.๒ การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร อยู่ในเขตที่ดินพระราชทาน ๕ จังหวัด และมีความสมัครใจสนใจ เข้าร่วมโครงการ

/๘. วิธีดำเนินงาน...

๘. วิธีดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

๘.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

๘.๒ ประสาน สำรวจข้อมูลพื้นที่ เกษตรกรเป้าหมาย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงโครงการ

๘.๓ คัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้ารับการส่งเสริมองค์ความรู้ จำนวน ๑๙๐ ราย

๘.๔ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/ศึกษาดูงาน เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๑๙๐ ราย

๘.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๑๙๐ ราย และเกษตรกรตัวอย่างด้านการขยายผลการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ (น้อมนำแนวทางการพัฒนาตามพระราชดำริมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพและแปลงเกษตรกรรม) จำนวน ๕ ราย

๘.๖ การรายงานความก้าวหน้า ผลการดำเนินงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือนในระบบ ALRO Tracking และรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี

๘.๗ การติดตามประเมินผลเกษตรกรตามแบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม และเกษตรกรตัวอย่าง

๘.๘ การสร้างภาพลักษณ์ผลการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ การจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการ และการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวเนื่องกับโครงการฯ

๘.๙ การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด/ส่วนกลาง

๙. ตัวชี้วัด

๙.๑ เชิงปริมาณ : เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน ๑๙๐ ราย

๙.๒ เชิงคุณภาพ : เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕

๙.๓ ผลสัมฤทธิ์ : เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

๑๐. งบประมาณ

รวมทั้งสิ้น ๑,๕๔๗,๙๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนสี่หมื่นเจ็ดพันเก้าร้อยบาทถ้วน) ประกอบด้วย

๑๐.๑ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๙๘๖,๙๐๐ บาท (เก้าแสนแปดหมื่นหกพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

๑๐.๒ เงินนอกงบประมาณ (เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) จำนวน ๕๖๑,๐๐๐ บาท (ห้าแสนหกหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน)

๑๑. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

๑๒. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑ เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่

๑๒.๒ เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตรด้วยการลดต้นทุน การผลิตมีคุณภาพสามารถบริหารจัดการระบบผลิตและสินค้าเกษตรได้

๑๒.๓ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๑๒.๔ เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร มีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตระหนักรู้และมีจิตสำนึกรักหวงแหนที่ดินพระราชทาน